De portemonnee van de burgemeester: hoe verdelen we de middelen?

De Molse Toekomstfabriek

26 maart 2025

Programma

1. Werking gemeentelijke begroting
2. Meerjarenplan 2026-2031
3. Budget 2025

1. Werking gemeentelijke begroting

Inleiding

- ✓**Decreet lokaal bestuur**
  - ✓**Titel 4: De beleids- en beheerscyclus van de gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (artikel 249-275)**
    - ✓**Afdeling 2: Het meerjarenplan**
      - ✓**Artikel 254:** Voor het einde van het jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen wordt een meerjarenplan vastgesteld (2025). Dat meerjarenplan bestaat uit een strategische nota, een financiële nota en een toelichting.

        Het meerjarenplan start in het tweede jaar dat volgt op de gemeenteraadsverkiezingen (2026) en loopt af op het einde van het jaar na de daaropvolgende gemeenteraadsverkiezingen. (2031)

Inleiding

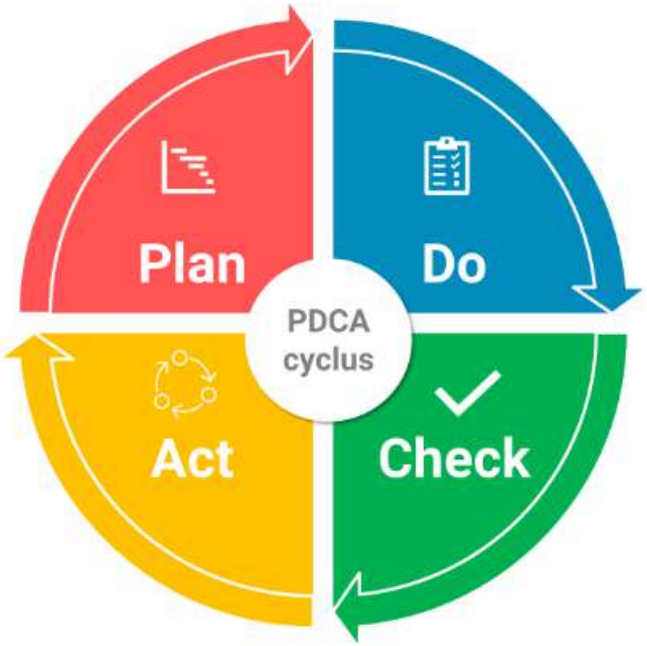

- ✓**Beleids- en beheerscyclus** (BBC):
  - ✓Strategisch (inhoudelijk) en financieel beleid
    - ✓Plannen (plan) → meerjarenplan
    - ✓Uitvoeren (do)
    - ✓Evalueren (check) → opvolgingsrapportering, jaarrekening
    - ✓Bijsturen (act) → aanpassing meerjarenplan (AMJP)
  - ✓Opvolging van het beleid verloopt op een veel efficiëntere manier
- ✓**Gemeente en OCMW samen**

Situering

- ✓BBC is instrument voor **strategische planning** van **inhoudelijk** en **financieel beleid** en **beheer**
  - ✓Democratische controle over beleid (hogere overheid + burgers)
  - ✓Inhoudelijke en financiële opvolging / bijsturing
  - ✓Toegankelijke rapportering
- ✓Centraal in de BBC staat de **koppeling** tussen het **inhoudelijke** en het **financiële**.

Strategische planning vs. financieel luik meerjarenplan (budget)

- ✓Inhoudelijk beleid krijgt vorm in:
  - ✓Beleidsdoelstellingen
  - ✓Actieplannen
  - ✓Acties
- ✓Beleid kan ingedeeld worden in:
  - ✓Beleidsvelden
    - ✓Verder onderverdeeld in beleidsitems (lager niveau)
    - ✓Gegroepeerd in beleidsdomeinen (hoger niveau)
- ✓Ontvangsten en uitgaven:
  - ✓Worden gekoppeld aan de inhoudelijke elementen
  - ✓Onder te brengen in 3 categorieën:
    - ✓Exploitatie
    - ✓Investeringen
    - ✓Financiering

Inhoudelijk beleid

- ✓Doelstellingen
  - ✓Beleidsdoelstelling
  - ✓Actieplan (vb. 5/4 Het gemeentelijk leerplichtonderwijs creëert optimale groeikansen voor alle kinderen op basis van een gedragen pedagogisch project.)
  - ✓Actie (vb. 5/4/1 We richten kwaliteitsvol gemeentelijk leerplichtonderwijs in)

Samen maken we #MooiMol	
Beleidsdoelstelling 1	Mol rijdt veilig en vlot en geeft ruimte aan de fiets !
Beleidsdoelstelling 2	In Mol is de dienstverlening op maat van de burger !
Beleidsdoelstelling 3	In Mol is kwaliteitsvol wonen nu en in de toekomst mogelijk door een ruimtelijke ordening waar zorgvuldig ruimtegebruik en aandacht voor het klimaat centraal staat !
Beleidsdoelstelling 4	Mol is een zorgzame gemeente en biedt kansen aan alle inwoners om actief deel te nemen aan de Molse gemeenschap !
Beleidsdoelstelling 5	Kinderen en jongeren spelen in Mol een centrale rol !
Beleidsdoelstelling 6	Mol is een dynamische gemeenschap, met levendige, duurzame en veilige buurten !
Beleidsdoelstelling 7	Mol heeft een regionale aantrekkingskracht door zijn toonaangevend aanbod van cultuur en erfgoed, sport , kunstonderwijs en winkels. Door zijn water en bossen is Mol een toeristische topper. !
Beleidsdoelstelling 8	Om klaar te staan voor de uitdagingen van vandaag en morgen, zet ons lokaal bestuur zijn medewerkers centraal, is het financieel gezond en werkt het effectief en efficiënt

Beleidsindeling

- ✓Beleidsdomeinen (vb. 03 Mens en leven)
- ✓Beleidsvelden (vb. 0800 Gewoon basisonderwijs)
- ✓Beleidsitems (vb. 080007 Heidehuizen)

01	Ondersteunende diensten
02	Ruimte
03	Mens en Leven
05	Veiligheid
ALGFIN	ALGEMENE FINANCIERING

Ontvangsten en uitgaven

- ✓Budget is opgedeeld in 3 categorieën met telkens uitgaven en ontvangsten:
  - ✓Exploitatie = dagelijkse werking
    - ✓Vb. personeelskosten
    - ✓Vb. werkingsmiddelen
      - →onderhoudscontracten liften en brandblussers, voeding keuken, poetsen ramen, busvervoer, consultancy, …
  - ✓Investeringen
    - ✓Vb. patrimonium: verbouwing Oud Gemeentehuis
    - ✓Vb. wegen: heraanleg Sint-Apollonialaan
    - ✓Vb. voertuigen, hardware ICT, meubilair, speeltoestellen …
  - ✓Financiering
    - ✓Leningen

Financieel evenwicht

- ✓Meerjarenplan moet financieel in evenwicht zijn → twee financiële indicatoren:
  - ✓Toestandsevenwicht
    - ✓Uitgaven van een bepaald jaar worden gedekt met ontvangsten van dat jaar, rekening houdend met budgettair resultaat voorgaande jaar
      → beschikbaar budgettair resultaat ≥ 0
  - ✓Structureel evenwicht
    - ✓Saldo van exploitatie-uitgaven en -ontvangsten dat overblijft na betaling van de periodieke aflossingen van leningen
      → autofinancieringsmarge ≥ 0
      → geeft aan hoeveel exploitatiemiddelen (exploitatiesaldo: ontvangsten - uitgaven) er overblijven om nieuwe investeringen zelf te financieren of leninglasten te dragen

Autofinancieringsmarge

✓Onze financiële gezondheid wordt o.a. bepaald door de **autofinancieringsmarge** (financiële indicator)

✓Exploitatie
(dagelijkse werking)

✓Ontvangsten:	personenbelasting, subsidies	loon, groeipakket
✓Uitgaven:	loon, energie, werkingsmiddelen	voeding, kleding, energie, …

✓Investeringen

✓Ontvangsten:	subsidies	renovatiepremie
✓Uitgaven:	wegenwerken, verbouwing gebouwen	auto, verbouwing woning

Autofinancieringsmarge

- ✓**Autofinancieringsmarge** kijkt naar **exploitatiesaldo**
- ✓Exploitatie (dagelijkse werking)
  - ✓Verschil tussen ontvangsten en uitgaven (= exploitatiesaldo)
    - ✓ Ontvangsten: loon € 2.000 + € 1850, groeipakket € 150 = **Totaal € 4.000**
    - ✓ Uitgaven: woning € 1.600, voeding € 700, kledij € 400, diverse uitgaven € 500 = **Totaal € 3.200**
    - ✓ Exploitatiesaldo = verschil € 4.000 - € 3.200 = **Totaal € 800 → dit spaar je maandelijks (= positief exploitatiesaldo)**
- ✓Investeringen
  - ✓Je wil je woning verbouwen
    - ✓ Deels van je spaargeld
    - ✓ Deels lenen → nieuwe lening **€ 300/maand**
    - ✓ Voortaan spaar je nog **€ 500/maand**

→ je bent financieel gezond: je kan met je overschot in werkingsmiddelen nieuwe leningen aflossen en investeren

→ positieve autofinancieringsmarge

Autofinancieringsmarge verbeteren

Vb. Financiële crisis:

✓Exploitatie (dagelijkse werking)

- ✓Verschil tussen ontvangsten en uitgaven (= exploitatiesaldo)
  - ✓ Ontvangsten: loon € 2.050 + € 1900, groeipakket (€ 150) = **Totaal € 4.100**
  - ✓ Uitgaven: woning € 2.200, voeding € 800, kledij € 500, diverse uitgaven € 700 = **Totaal € 4.200**
  - ✓ Exploitatiesaldo = verschil € 4.100 - € 4.200 = **Totaal - € 100 → dit kom je maandelijks tekort**

(= negatief exploitatiesaldo, negatieve autofinancieringsmarge)

✓Oplossing

- ✓Besparen → meer ontvangsten + minder uitgaven
  - ✓ Ontvangsten: flexi-job € 100 → Totaal = € 4.200
  - ✓ Uitgaven: verwarming lager, led verlichting: woning € 2.000, minder afhaalmaaltijden: voeding € 700, kledij € 400, minder uitstappen of vakantie: diverse uitgaven € 600 → Totaal = € 3.700
  - ✓ Exploitatiesaldo = verschil € 4.200 - € 3.700 = **Totaal + € 500 → dit spaar je maandelijks**

(= positief exploitatiesaldo)

→je bent weer financieel gezond

→positieve autofinancieringsmarge

→meerjarenplan en aanpassingen = financieel evenwicht bewaren

2. Meerjarenplan 2026-2031

Fases in planjaar 2025

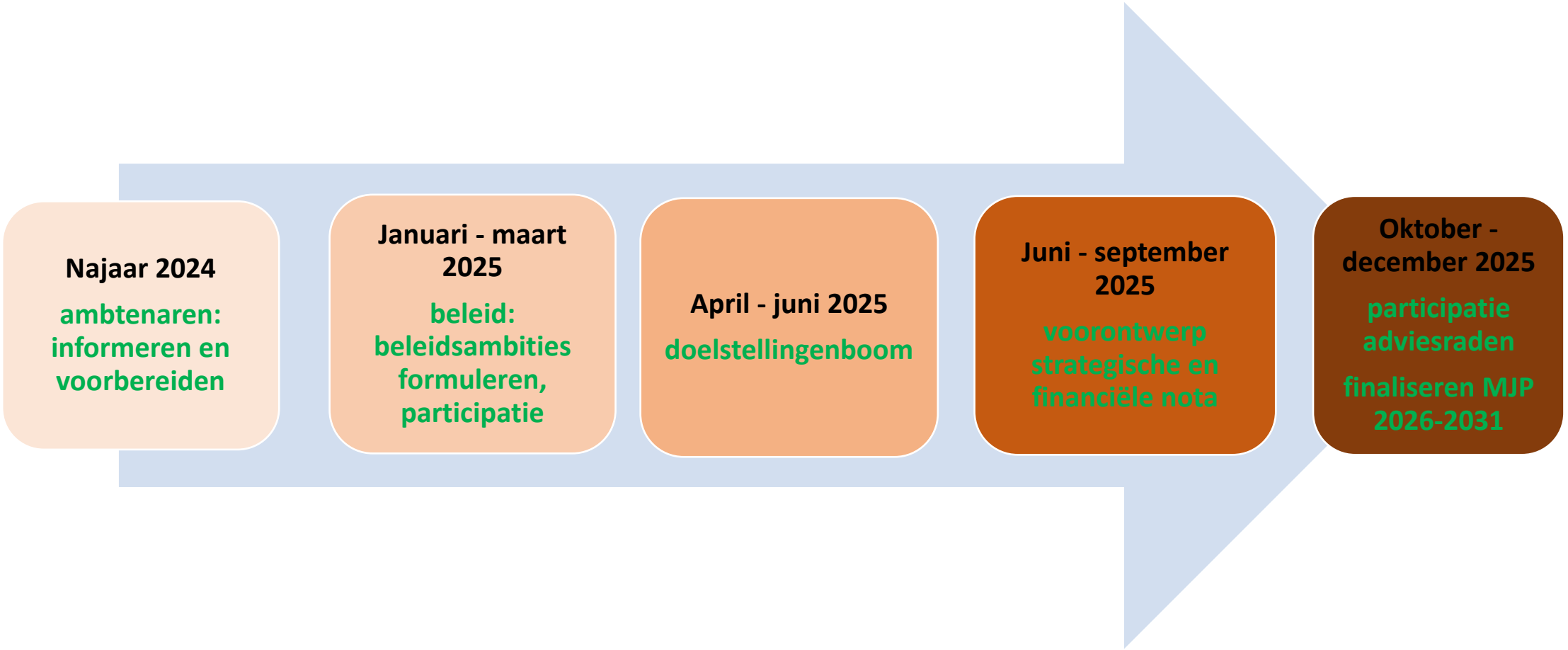

Participatie

- ✓De Molse Toekomstfabriek
  - ✓Workshops
  - ✓Infosessies
  - ✓Luisteren naar jouw verhaal
  - ✓Bepalen welke projecten en thema’s de komende jaren prioriteit krijgen
- ✓Adviesraden
  - ✓Memorandum
  - ✓Advies bij voorontwerp meerjarenplan

Meerjarenplan structuur

Strategische nota	Financiële nota	Toelichting	Documentatie
Overzicht doelstellingen	Financieel doelstellingenplan (M1)	Uitgaven en ontvangsten naar functie (T1)	Doelstellingenboom (met acties en cijfers)
Prioritaire acties	Staat financieel evenwicht (M2)	Uitgaven en ontvangsten naar soort (T2)	Uitgaven en ontvangsten per beleidsveld
Beleidsverklaring	Overzicht kredieten (M3)	Financiële schuld (T3)	Ontvangsten belastingen
		Investeringen	Ontvangsten retributies
		Personeelsinzet	Toegestane werkings- en investeringssubsidies
		Verbonden entiteiten	Beleidsdomeinen
		Financiële risico's	Omgevingsanalyse
		Assumpties	

Goedkeuring meerjarenplan 2026-2031

- ✓Gemeenteraad en raad voor maatschappelijk welzijn
- ✓15 december 2025
- ✓https://www.gemeentemol.be/meerjarenplan-2020-2025

3. Budget 2025

M2 schema: staat van het financieel overzicht

Budgettair resultaat	Rek 2020	Rek 2021	Rek 2022	Rek 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026	Mjp 2027
I. Exploitatiesaldo	**4.612.830,13**	**5.841.878,89**	**1.848.035,20**	**12.827.623,72**	**5.534.312,06**	**5.482.347,10**	**5.237.359,88**	**5.916.597,80**
a. Ontvangsten	67.987.554,19	74.391.018,81	75.779.517,94	88.129.025,61	87.787.998,82	89.955.964,60	91.612.089,27	94.123.229,80
b. Uitgaven	63.374.724,06	68.549.139,92	73.931.482,74	75.301.401,89	82.253.686,76	84.473.617,50	86.374.729,39	88.206.632,00
II. Investeringssaldo	**-7.529.218,82**	**-6.067.306,37**	**-7.068.932,72**	**-13.782.035,59**	**-19.140.018,28**	**-15.792.572,19**	**-12.393.099,05**	**-14.094.587,00**
a. Ontvangsten	3.081.736,56	1.017.200,69	1.074.021,29	953.776,02	1.670.539,73	3.078.871,23	1.968.424,73	1.277.862,00
b. Uitgaven	10.610.955,38	7.084.507,06	8.142.954,01	14.735.811,61	20.810.558,01	18.871.443,42	14.361.523,78	15.372.449,00
III. Saldo exploitatie en investeringen	**-2.916.388,69**	**-225.427,48**	**-5.220.897,52**	**-954.411,87**	**-13.605.706,22**	**-10.310.225,09**	**-7.155.739,17**	**-8.177.989,20**
IV. Financieringssaldo	**-1.970.185,15**	**-3.422.857,39**	**6.253.894,14**	**12.123.864,44**	**3.626.085,98**	**9.541.609,11**	**7.242.739,17**	**8.212.827,20**
a. Ontvangsten	1.486.526,58	374.915,23	10.459.966,63	16.376.872,11	8.763.105,13	15.399.478,13	13.610.728,25	14.793.921,71
b. Uitgaven	3.456.711,73	3.797.772,62	4.206.072,49	4.253.007,67	5.137.019,15	5.857.869,02	6.367.989,08	6.581.094,51
V. Budgettair resultaat van het boekjaar	**-4.886.573,84**	**-3.648.284,87**	**1.032.996,62**	**11.169.452,57**	**-9.979.620,24**	**-768.615,98**	**87.000,00**	**34.838,00**
VI. Gecumuleerd budgettair resultaat vorig boekjaar	8.154.903,74	3.268.329,90	-379.954,97	653.041,65	11.822.494,22	1.842.873,98	1.074.258,00	1.161.258,00
VII. Gecumuleerd budgettair resultaat	**3.268.329,90**	**-379.954,97**	**653.041,65**	**11.822.494,22**	**1.842.873,98**	**1.074.258,00**	**1.161.258,00**	**1.196.096,00**
VIII. Onbeschikbare gelden	1.501.962,05	726.172,00	813.193,50	900.215,00	987.236,50	1.074.258,00	1.161.258,00	1.196.096,00
IX. Beschikbaar budgettair resultaat	**1.766.367,85**	**-1.106.126,97**	**-160.151,85**	**10.922.279,22**	**855.637,48**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

Autofinancieringsmarge	Rek 2020	Rek 2021	Rek 2022	Rek 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026	Mjp 2027
I. Exploitatiesaldo	**4.612.830,13**	**5.841.878,89**	**1.848.035,20**	**12.827.623,72**	**5.534.312,06**	**5.482.347,10**	**5.237.359,88**	**5.916.597,80**
II. Netto periodieke aflossingen	**2.218.427,62**	**2.587.943,49**	**2.864.233,36**	**3.255.527,44**	**4.085.835,42**	**4.655.085,29**	**5.167.205,35**	**5.353.347,51**
a. Periodieke aflossingen conform de verbintenissen	2.923.867,54	3.327.777,62	3.612.072,49	4.019.507,67	4.836.019,15	5.405.869,02	5.915.989,08	6.124.594,51
b. Periodieke terugvordering leningen	705.439,92	739.834,13	747.839,13	763.980,23	750.183,73	750.783,73	748.783,73	771.247,00
III. Autofinancieringsmarge	**2.394.403**	**3.253.935**	**-1.016.198**	**9.572.096**	**1.448.477**	**827.262**	**70.155**	**563.250**

T4 Schema: Financiële schulden

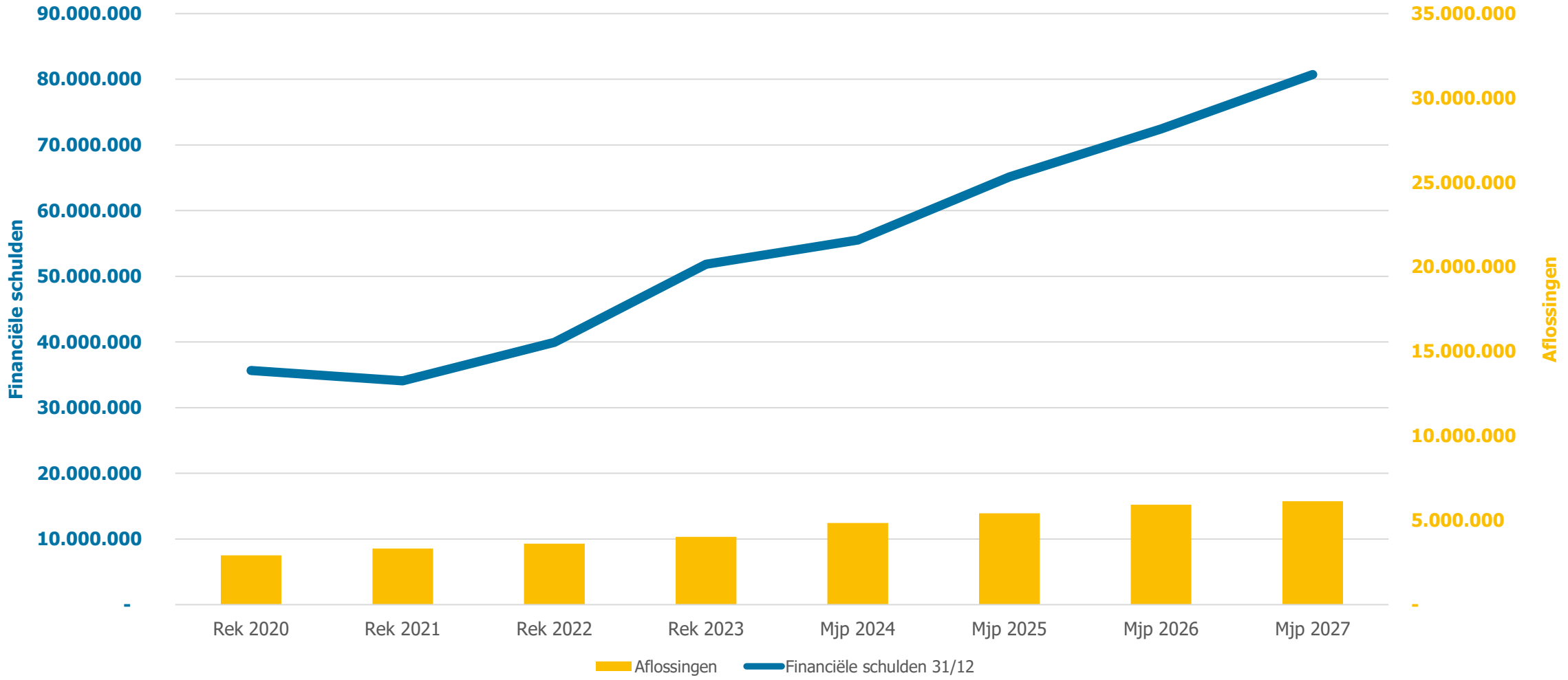

Uitgaven vergelijken met andere besturen

- ✓Financieel profiel lokaal bestuur | Vlaanderen.be
- ✓Inzicht in de uitgaven, ontvangsten, financieel evenwicht en schulden van lokale besturen
- ✓Legende
  - ✓Gekozen bestuur = Mol
  - ✓Belfiuscluster = groep van gemeenten die dezelfde kenmerken delen zoals gezinsinkomen, demografische structuur, bodembestemming, economische activiteit, enz.)
    - ✓Goeduitgeruste gemeenten en kleine steden met vergrijzende bevolking
    - ✓Aarschot, Bilzen-Hoeselt, Evergem, Heist-op-den-Berg, Lanaken, Maaseik, Maasmechelen, Mol, Tongeren-Borgloon, Torhout, Zottegem
  - ✓Inwonerscategorie = 30.000 – 40.000 inwoners (Mol: 38.534 in 2024)
  - ✓Vlaanderen

Budget 2025: ontvangsten

Budget 2025: ontvangsten

Exploitatie (dagelijkse werking)

Exploitatie-ontvangsten per inwoner

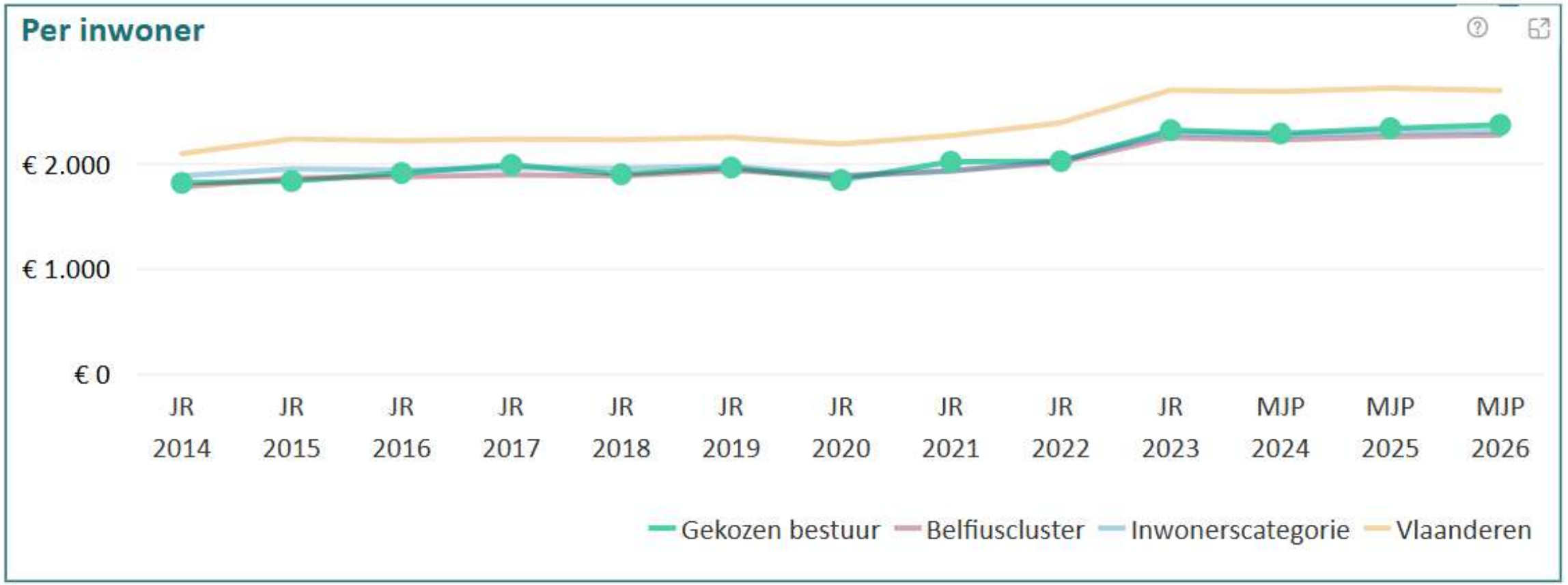

Exploitatie-ontvangsten totaal evolutie

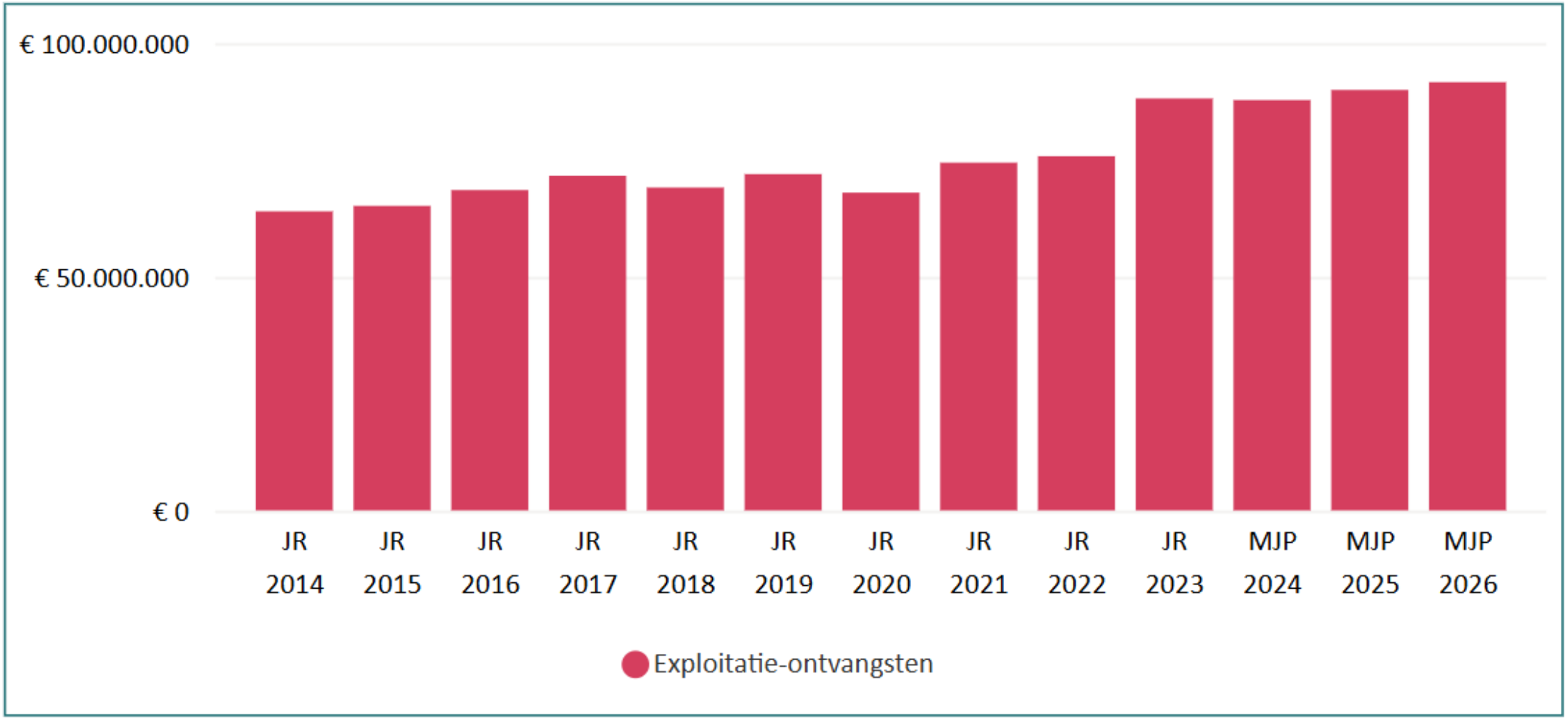

Exploitatie-ontvangsten details evolutie

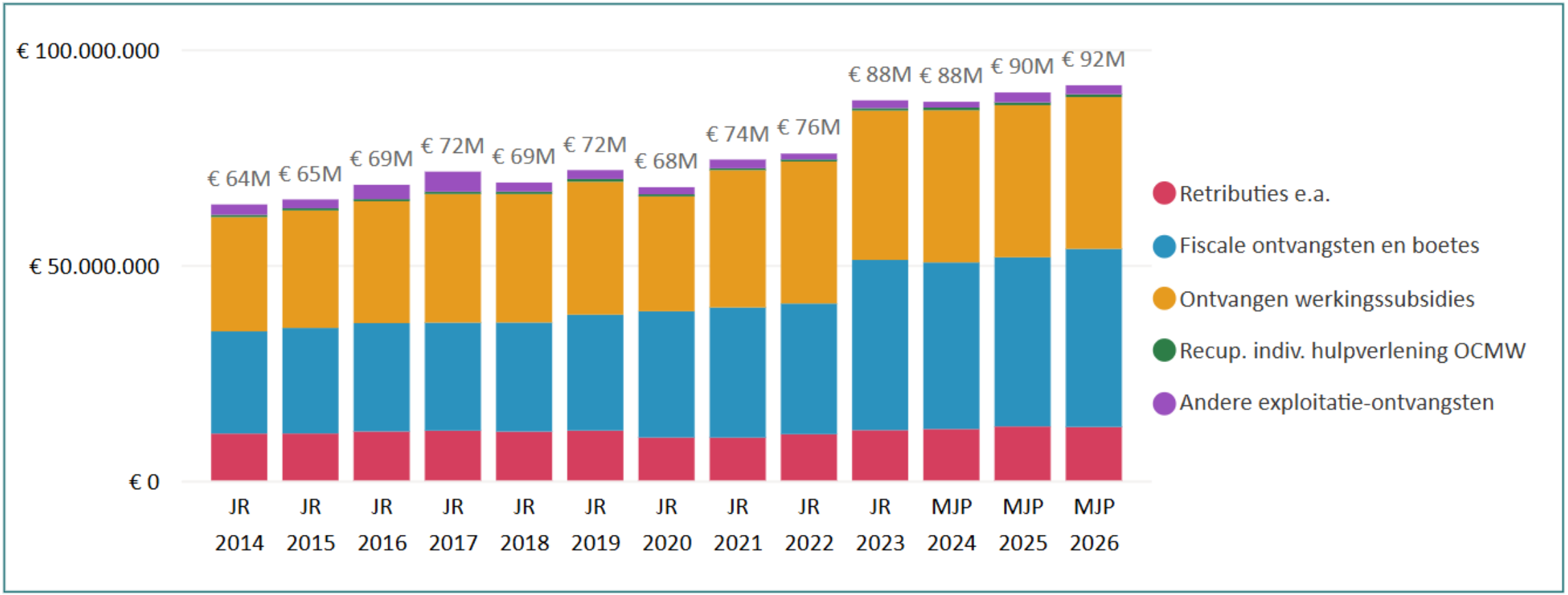

Exploitatie-ontvangsten per kostensoort 2025 (T2 schema)

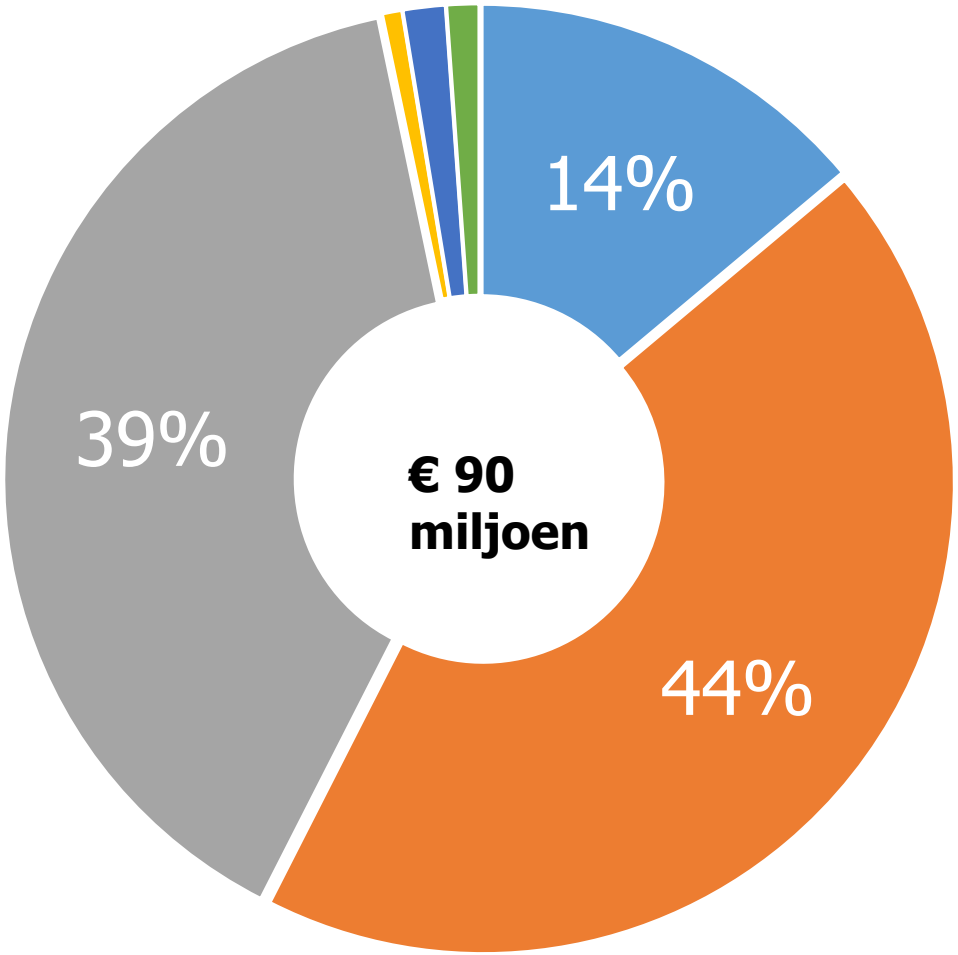

- Ontvangsten uit de werking
- Fiscale ontvangsten en boetes
- Werkingssubsidies
- Recuperatie individuele hulpverlening
- Andere operationele ontvangsten
- Financiële ontvangsten

2025 exploitatie-ontvangsten

- ✓€ 16.798.000 aanvullende belasting op de personenbelasting
- ✓€ 14.610.000 dotatie uit het gemeentefonds gemeente en OCMW
- ✓€ 14.307.000 opcentiemen op de onroerende voorheffing
- ✓€ 3.750.000 subsidiëring woonzorgcentrum
- ✓€ 3.585.000 subsidie en recuperatie leefloon en wacht- en vreemdelingenregister
- ✓€ 3.300.000 bewoners woonzorgcentrum Ten Hove
- ✓€ 2.111.000 huisvuilbelasting Diftar
- ✓€ 2.022.000 regularisatiepremie gesubsidieerde contractuelen gemeente
- ✓€ 1.000.000 terugbetaling werkingstoelage politiezone Balen-Dessel-Mol
- ✓€ 945.000 werkingstoelage kind en gezin

Budget 2025: ontvangsten

Investeringen

Investeringsontvangsten per inwoner

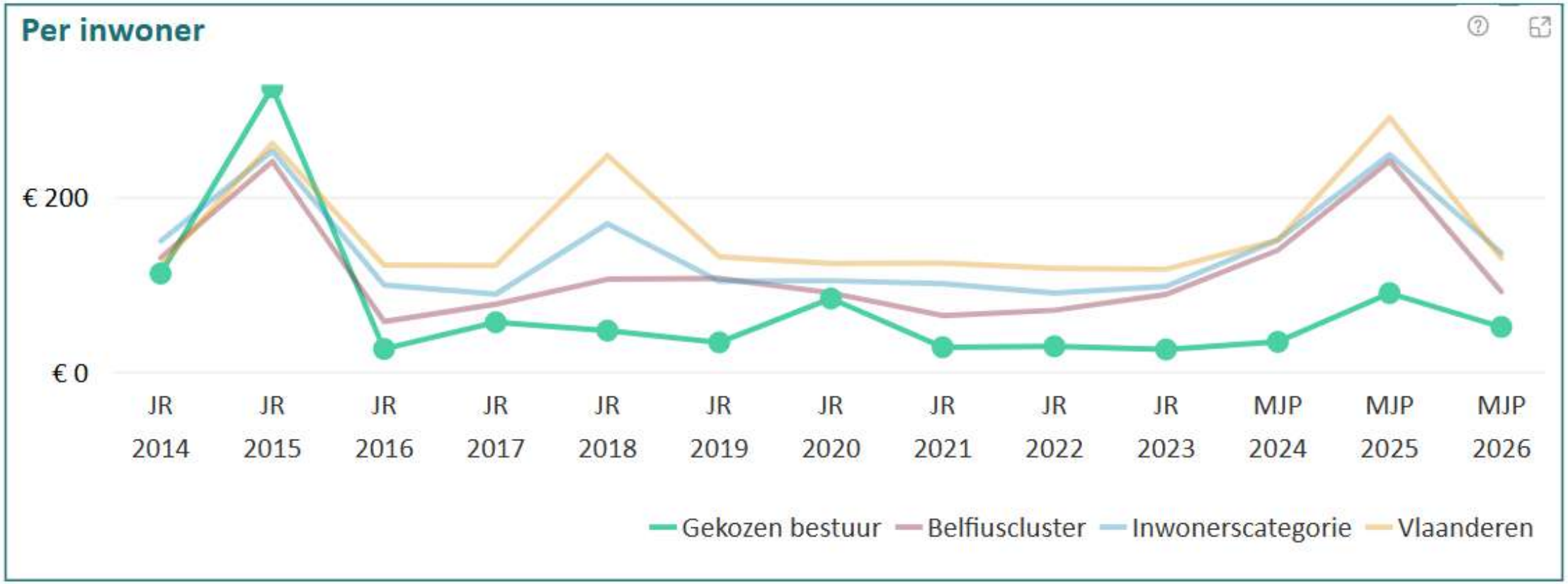

Investeringsontvangsten totaal evolutie

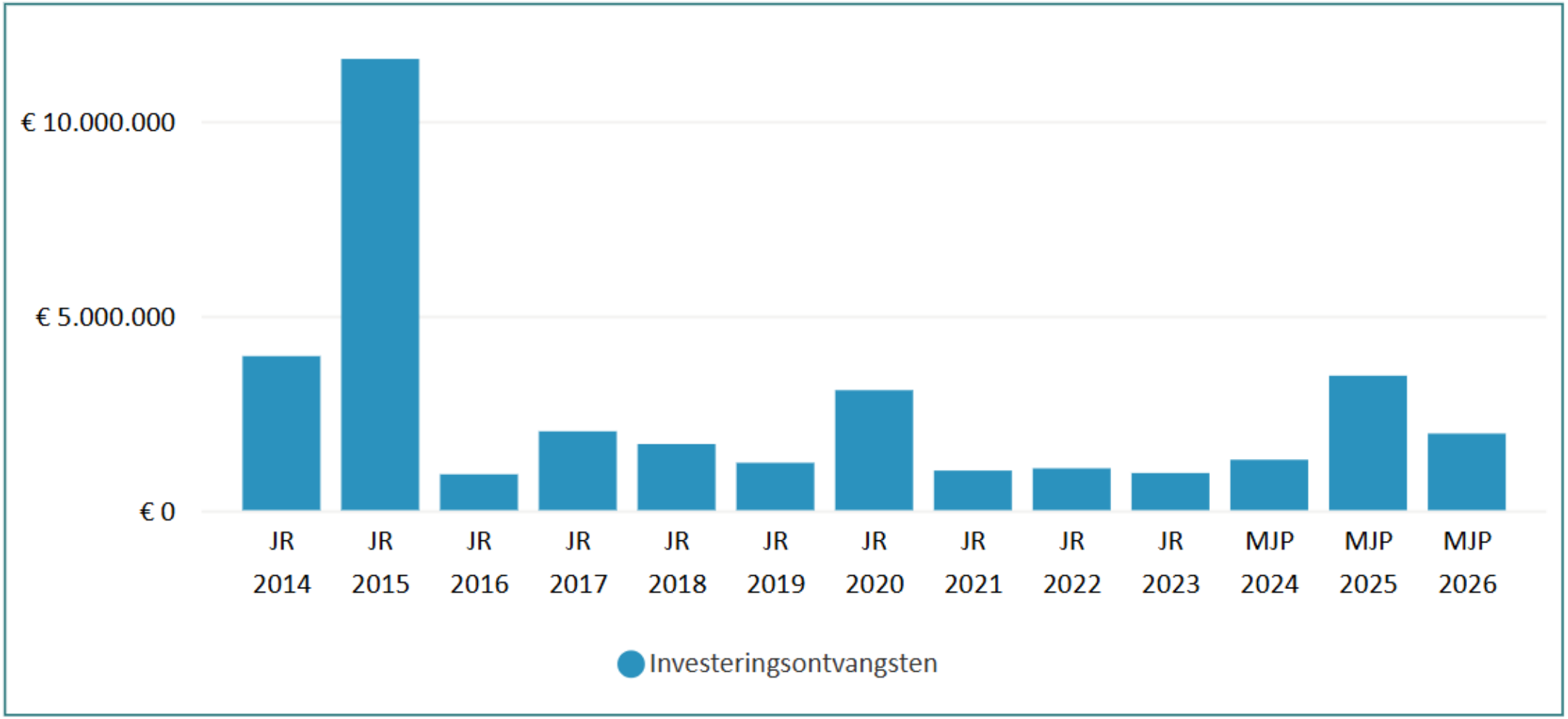

2025 investeringsontvangsten

- ✓€ 805.000 verkoop patrimonium
- ✓€ 661.000 VIPA subsidie woonzorgcentrum, service flats
- ✓€ 400.000 subsidie heropbouw sportinfrastructuur Donk
- ✓€ 380.000 subsidie Groen Hart voor #MooiMol
- ✓€ 376.000 subsidie heraanleg Centrum-West
- ✓€ 120.000 subsidie 15 Kapellekens
- ✓€ 112.000 kapitaalvermindering overname openbare verlichting

Budget 2025: uitgaven

Uitgaven per beleidsdomein (T1, exploitatie & investeringen)

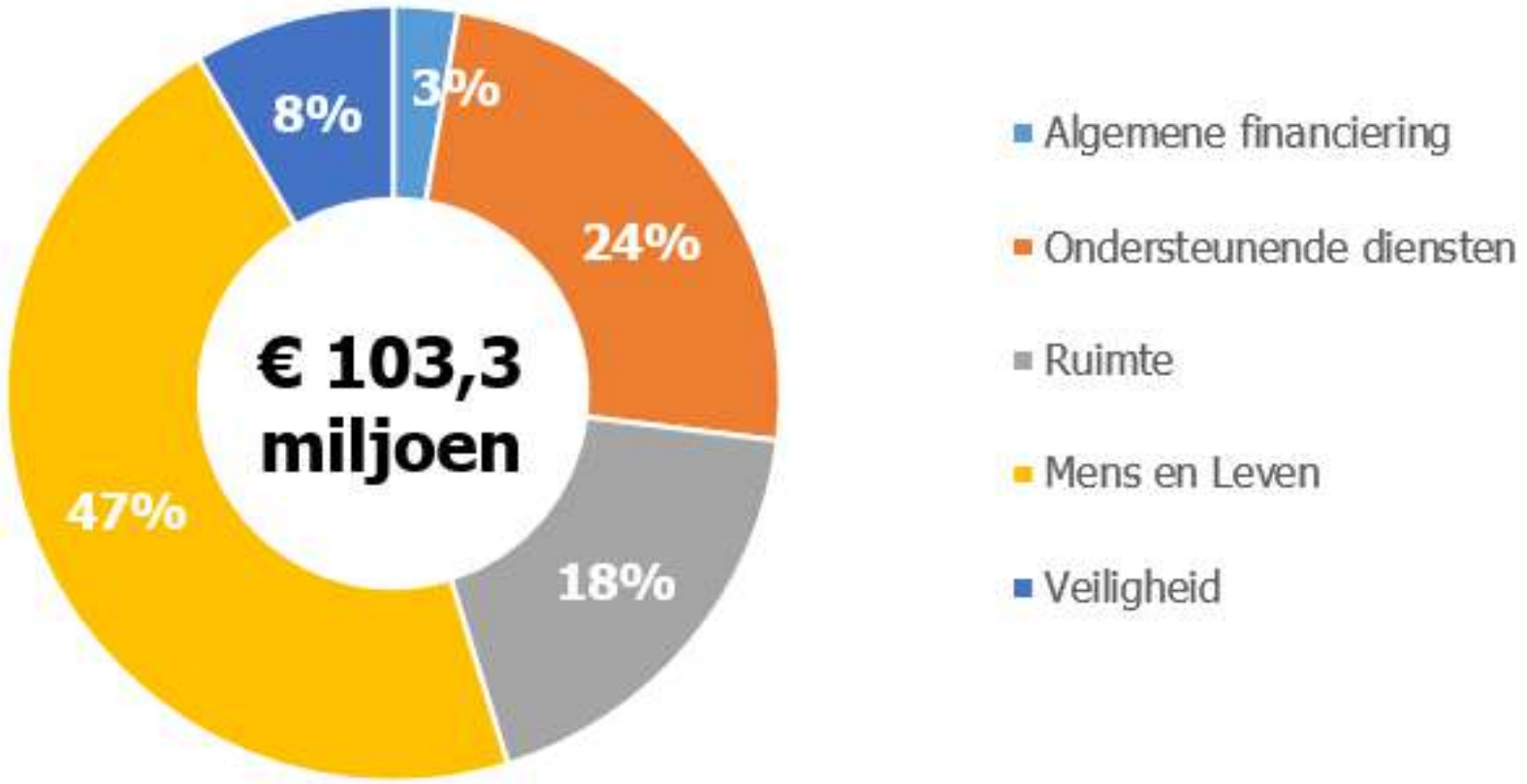

Uitgaven per beleidsdoelstelling (M1, exploitatie & investeringen)

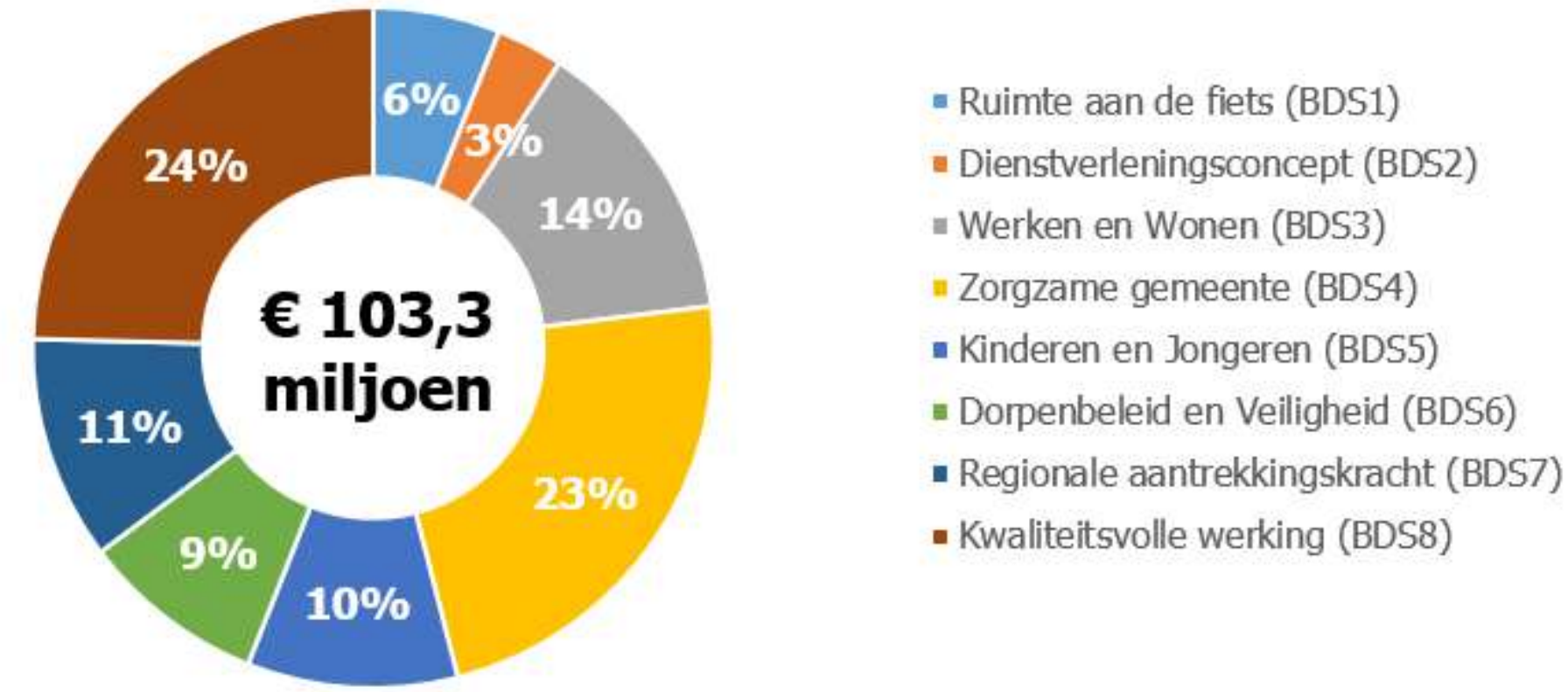

Budget 2025: uitgaven

Exploitatie (dagelijkse werking)

Exploitatie-uitgaven per inwoner

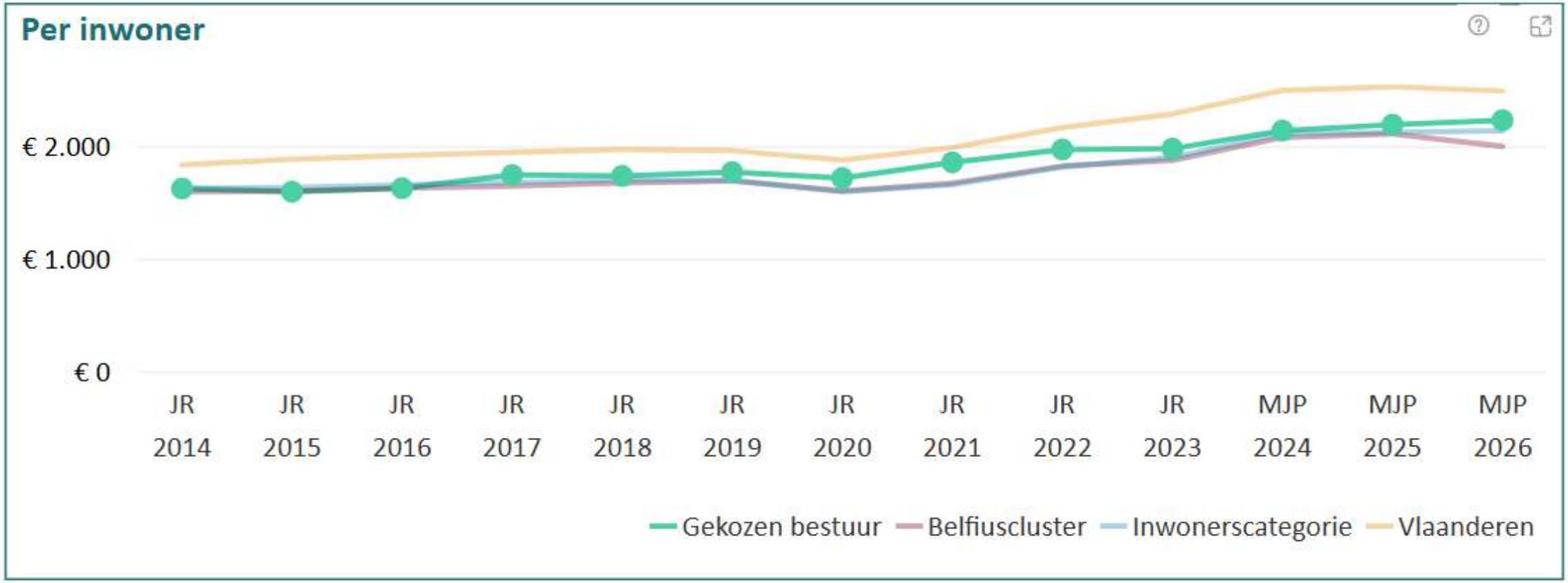

Exploitatie-uitgaven totaal evolutie

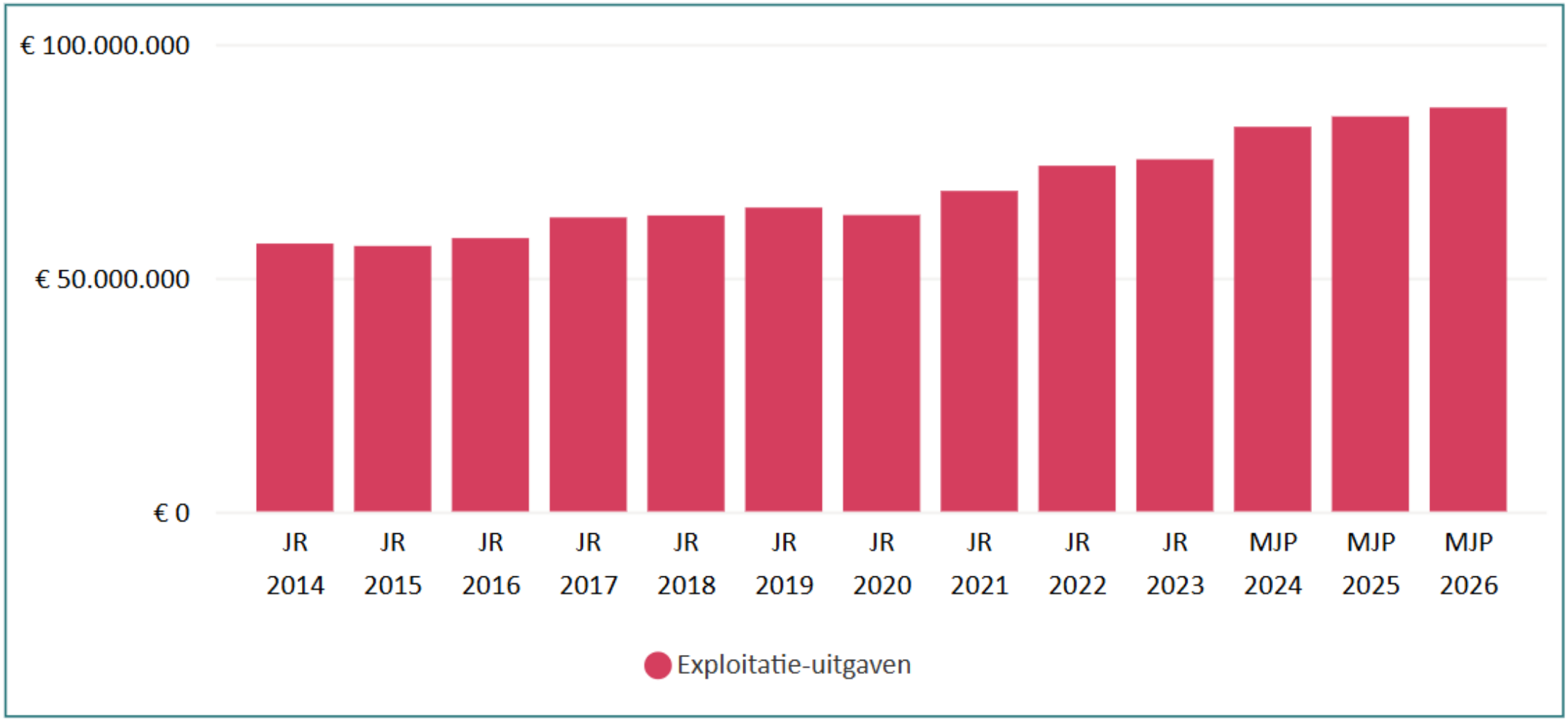

Exploitatie-uitgaven details evolutie

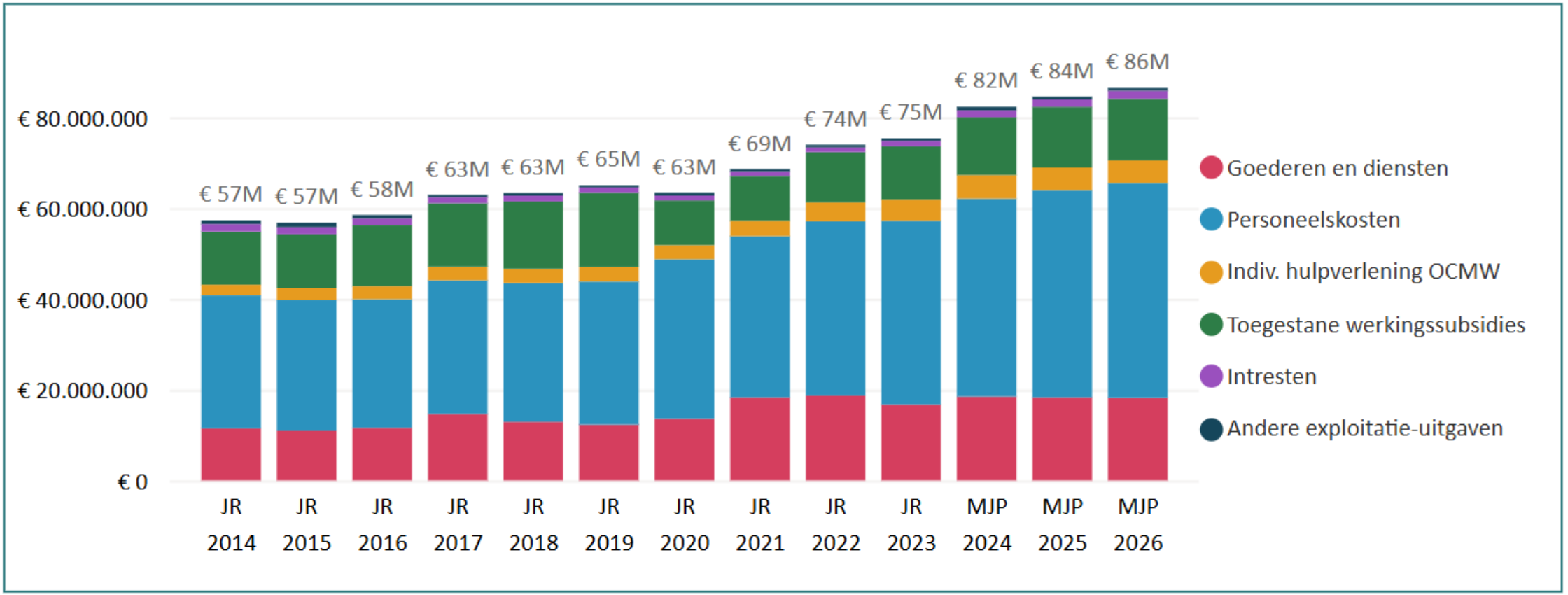

Exploitatie-uitgaven per kostensoort 2025 (T2)

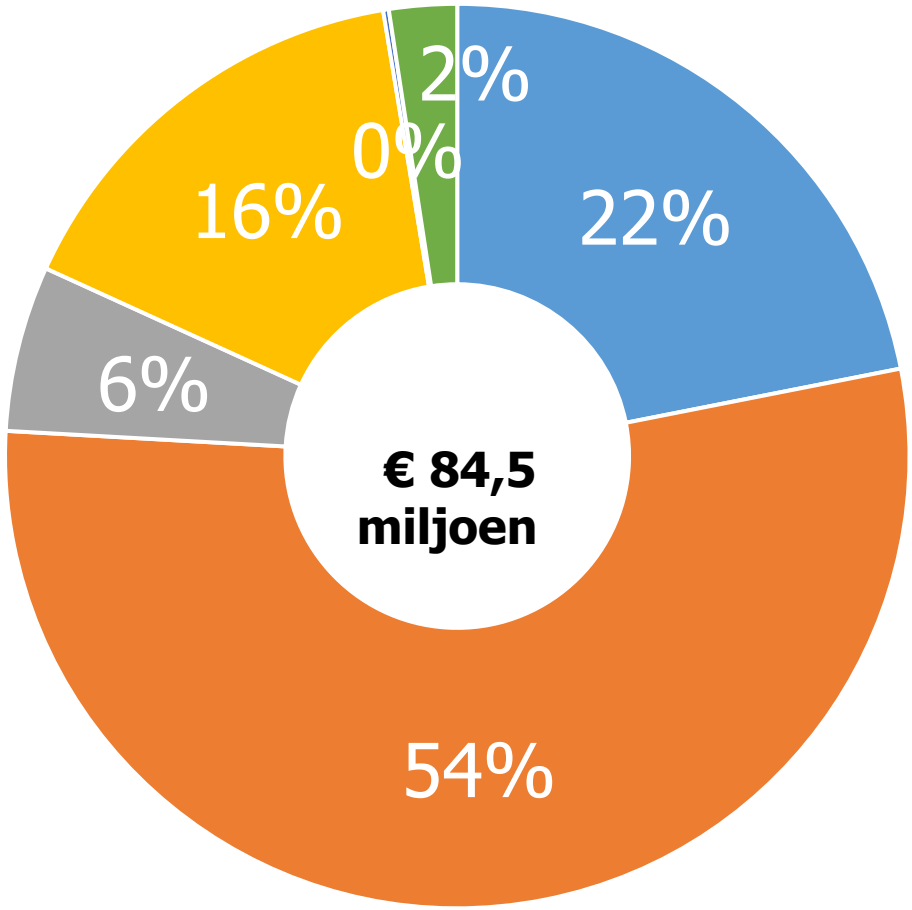

2025 exploitatie-uitgaven

- ✓€ 44.145.000 lonen personeel gemeente en OCMW
- ✓€ 6.701.000 werkingstoelage politiezone Balen-Dessel-Mol
- ✓€ 4.163.000 leefloon en wacht- en vreemdelingenregister
- ✓€ 2.702.000 ophaal- en verwerkingskost huishoudelijk afval (Diftar)
- ✓€ 1.589.000 interesten leningen
- ✓€ 1.438.000 werkingskosten VITA Den Uyt (+ € 423.000 financiering)
- ✓€ 1.260.000 werkingskosten ICT
- ✓€ 1.211.000 werkingstoelage hulpverleningszone Kempen
- ✓€ 990.000 consultancy
- ✓€ 874.000 responsabiliseringsbijdrage gepensioneerde statutaire medewerkers OCMW

Budget 2025: uitgaven

Investeringen

Investeringsuitgaven per inwoner

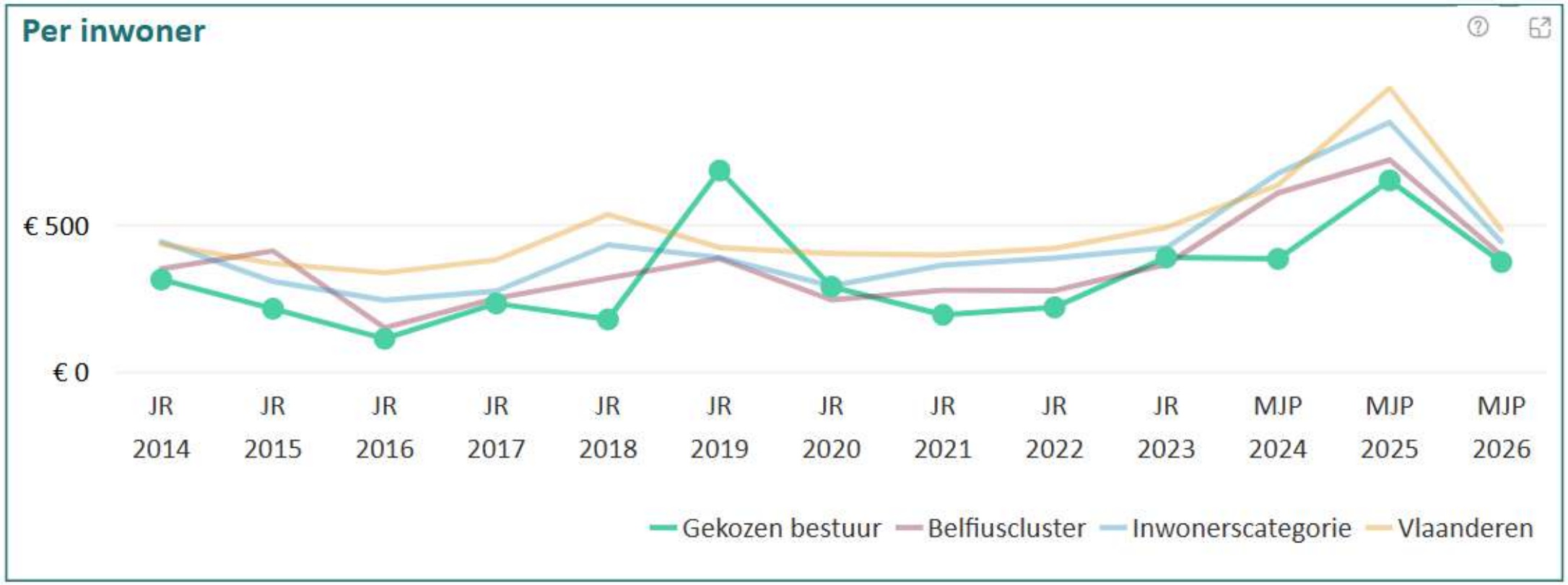

Investeringsuitgaven totaal evolutie

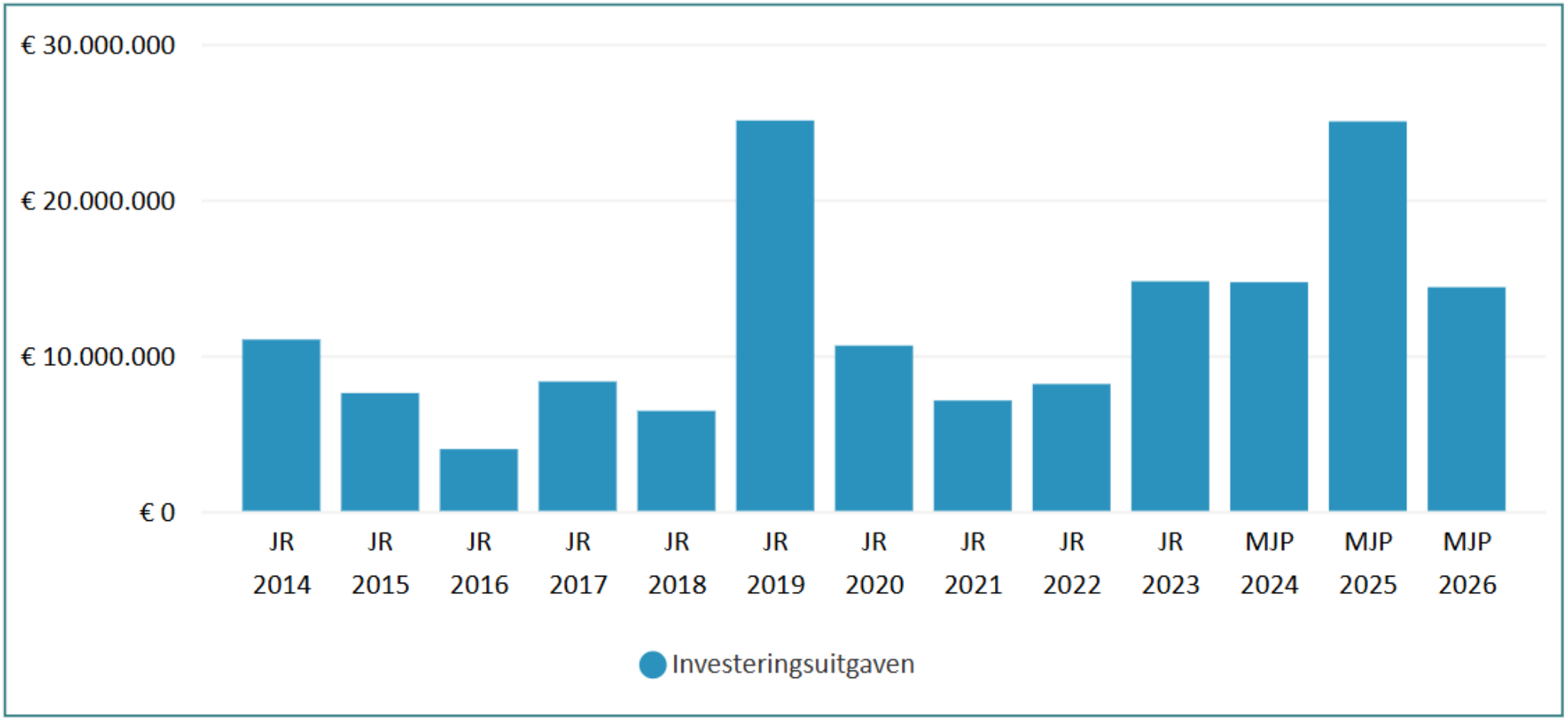

2025 investeringsuitgaven

- ✓€ 3.270.000 Groen hart voor Mooi Mol
- ✓€ 1.900.000 We verbouwen en breiden de school van Heidehuizen uit tot een volwaardige school
- ✓€ 980.000 We vernieuwen ons wagenpark
- ✓€ 850.000 Tekorten Hidrosan (Pidpa) (verschuiving van 2024)
- ✓€ 765.000 Sanering en heropbouw na sanering van Sportsite Donk
- ✓€ 670.000 Regulier onderhoud van wegen, fietspaden en voetpaden
- ✓€ 600.000 Herinrichting Sint-Apollonialaan
- ✓€ 407.000 We geven een jaarlijkse investeringstoelage aan de politiezone Balen-Dessel-Mol
- ✓€ 400.000 We vernieuwen de stookinstallaties/HVAC installaties
- ✓€ 389.000 Aankoop onroerende goederen